

Finansudvalget
Christiansborg

22. august 2025

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 314 (Alm. del) af 27. juni 2025 stillet efter ønske fra Simon Kollerup (S)

Spørgsmål

I analyserne »Small Great nation Danmark 2050 – fodnote eller fyrtårn« og »Gode takter for Europas produktivitet og konkurrenceevne« argumenterer Kraka og Deloitte for, at den såkaldte Draghi-rapport fra september 2024 (»The future of European competitiveness«, Draghi m.fl.), tegner et for dystert billede af Europas produktivitet og konkurrenceevne, og at historien for Danmark er endnu bedre. Er ministeren enig i Krakas og Deloittes vurdering?

Svar

Begreber som produktivitet og konkurrenceevne kan defineres og måles på forskellige måder og er ikke helt ligetil at sammenligne på tværs af lande. Konklusioner kan derfor variere alt efter metodevalg, tidshorisont mv. Det afspejler blandt andet, at opgørelserne afhænger af, hvordan købekraftskorrektion, arbejdstid og realudviklingen opgøres.¹ Det har ligeledes stor betydning, om man kigger på *niveau* eller *vækst*.

Draghi-rapporten peger på, at produktivitets*væksten*² i EU over en given periode har været lavere end i USA. Produktivitetsvæksten belyser stigningen i produktion pr. arbejdstime (målt i mængder), og dette mål er vigtigt for den velstandsfremgang, som genereres inden for egne grænser.

Ved opgørelser af produktivitets*niveauet* er det sædvanlig praksis, at de enkelte landes produktivitet omregnes til en fælles valuta, oftest købekraftskorrigeret. Dette sigter på, at der tages højde for forskelle i de forskellige landes købekraft, dvs. forskelle i prisniveauer, valutakurser mv.

Diverse analyser, herunder den fra Kraka og Deloitte, viser, at forskellen i produktivitetsniveau mellem EU og USA er indsnævret siden årtusindskiftet. Det afspejler, at selvom realudviklingen (produktivitets*væksten*) har været langsommere i EU, er priserne på fx forbrugsgoder i samme periode steget langsommere i EU,

¹ USA's brug af såkaldte hedoniske prisindeks kan fx bidrage til at øge den opgjorte realvækst i USA sammenlignet med lande med mindre detaljerede opgørelsesmetoder. Købekraftskorrekationer er desuden generelt usikre, og også den opgjorte arbejdstid på tværs af lande afhænger af opgørelsesmetode mv.

² Målt som den relative ændring i reelt BNP eller BVT pr. arbejdstime. Dvs. væksten måles i mængder uden at tage hensyn til ændringer i relative priser, som også kan påvirke landes relative velstand og værdiskabelse.

hvorfor købekraften ikke er faldet i EU relativt til USA i perioden. Et lands velstand og værdiskabelse afhænger ikke blot af de producerede mængder, men også af priserne på bl.a. landets eksportprodukter relativt til importpriserne.

Kraka/Deloittes analyse illustrerer således, at opgørelsesmetoder, der tager højde for udviklingen i købekraften, tegner et mindre dystert billede af udviklingen i EU end den anvendte (samlede) produktivitetsopgørelse i Draghi-rapporten.³ De Økonomiske Råds monitorering af udviklingen i produktivitet og konkurrenceevne viser lignende resultater for velstandsudviklingen i europæiske lande sammenlignet med USA (herunder også for Danmark), jf. *Baggrundsnotat til 2024-produktivitetsrapporten*, www.dors.dk.

Produktivitetsniveauet i Danmark ligger markant over EU-gennemsnittet og på niveau med eller højere end i USA afhængigt af opgørelsesåret og -metode. Samtidig har produktivitetsvæksten i Danmark gennem en årrække været højere end i mange europæiske lande. Det er blandt andet et resultat af en høj grad af specialisering og en stærk erhvervsstruktur med højproduktive virksomheder, herunder inden for medicinalindustrien. Danske virksomheder har generelt været gode til at udnytte mulighederne forbundet med ny teknologi og den globale handel. Den positive udvikling understøttes af et fleksibelt arbejdsmarked, et højt uddannelsesniveau, en veludviklet infrastruktur og en effektiv offentlig sektor.

Når der ses på opgørelser af konkurrenceevne, er der ikke én bredt accepteret opgørelsesmetode. En løs definition af konkurrenceevne er: ”*et lands evne til at skabe konkurrencedygtige varer og tjenester på de globale markeder*”. Konkurrenceevne er således knyttet til virksomhedernes mulighed for at kunne konkurrere med tilsvarende virksomheder i andre lande, og dette afhænger både af omkostningsniveau (fx lønniveau) og produktivitet mv.⁴

Ofte anvendes begrebet konkurrenceevne i den offentlige debat dog mere i betydningen ”*et lands evne til at skabe høj værditilvækst*” (uden en uholdbar udvikling i udenrigshandlen), som derfor er tæt på sammenfaldende med begrebet produktivitet. Gode rammevilkår, herunder effektiv regulering, moderate administrative byrder, adgang til kapital og velkvalificeret arbejdskraft mv., understøtter høj produktivitet og i den forstand god konkurrenceevne.⁵

³ For en generel gennemgang af Draghi-rapportens konklusioner for Danmark henvises til temakapitlet i Økonomiministeriets *Økonomisk Redegørelse, maj 2025* og Erhvervsministeriets *Draghi og Danmarks Produktivitet, maj 2025*.

⁴ Generelt vil et land altid have komparative fordele på nogle områder og det modsatte på andre områder. Hvis et land har omtrent fuld beskæftigelse og samlet set har en bedre stilling på handels- og betalingsbalancen end nødvendigt for en holdbar og stabil udvikling i udlandsgælden på sigt, kan landet generelt siges at have en ”god” eller ”for god” omkostningskonkurrenceevne relativt til andre lande.

⁵ Det bemærkes, at fx Philippon, (2017), *The Great Reversal: How America gave up on free markets* påpeger, at der er tegn på god konkurrenceevne i EU. Fx har EU overskud på betalingsbalancen, nær fuld beskæftigelse og gode konkurrenceforhold, herunder med relativt lave adgangsbarrierer til markedene, effektiv håndhævelse af konkurrenceregler mv.

Selv om andre opgørelser således tegner et mere nuanceret og mindre dystert billede af EU's produktivitet og konkurrenceevne end hovedopgørelsen i Draghi-rapporten, ændrer det ikke på, at rapporten fremhæver en række vigtige og konkrete problemstillinger, herunder mulige indsatsområder for at styrke EU's økonomi og relative position i verden. For at styrke EU's produktivitet, peges der både på nationale reformer og fælles EU-tiltag, herunder regelforenklinger og et styrket indre marked, lavere energipriser og en sammenhængende energiinfrastruktur, styrket resiliens samt teknologisk lederskab. Forslagene i rapporterne er i høj grad reflekteret i EU-Kommissionens konkurrenceevnekompas og arbejdsprogram for 2025.

En styrket europæisk produktivitet og teknologiudvikling kan øge europæisk velstand og konkurrenceevne, mindske afhængigheden af andre lande og kan dermed styrke Europas sikkerhed.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister